Альянс українських університетів
Група співпраці Наукових бібліотек університетів - членів Альянсу

Друга весняна школа для аспірантів і молодих вчених

АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО ТА ВІДКРИТІ НАУКОВІ ПРАКТИКИ. ***29, 30 квітня 2026 року***

Хто має готувати наукові дані? Роль дослідника, бібліотеки та університету

Місце проведення: гібридний формат: офлайн (локації в університетах - членах Альянсу) та онлайн (Zoom).

Учасники: Аспіранти і молоді вчені університетів - учасників Альянсу українських університетів (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Національний університет водного господарства та природокористування, НТУ “Дніпровська політехніка”, Сумський державний університет, Український католицький університет, Київська школа економіки, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича).

Координатор: Наукова бібліотека імені М. Максимовича КНУ імені Тараса Шевченка за підтримки відділу аспірантури та докторантури і Ради молодих вчених КНУ імені Тараса Шевченка.

Модулі: Модуль 1: ***Відкриті дослідницькі дані: технічні, етичні та правові аспекти***

Модуль 2: ***Управління науковими даними***

Модуль 1. ***Відкриті дослідницькі дані: технічні, етичні та правові аспекти,* 29 квітня** Онлайн — https://knu-ua.zoom.us/meeting/register/b15TcWjzSFuY8UGbCpsh_g Офлайн — м. Київ, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, головний корпус (вул. Володимирська, 60), ауд. 202		
10:00 – 10:15	**Відкриття школи**	**Марина ЖЕНЧЕНКО,** професор, директор Наукової бібліотеки імені М. Максимовича
10:00 – 10:30	**Вступне слово**	**Володимир БУГРОВ,** професор, ректор Київського національного університету імені Тараса Шевченка **Ганна ТОЛСТАНОВА,** професор, проректор з наукової роботи Київського національного університету імені Тараса Шевченка
10:30 – 12:00	**Наукові дані: види, репозитарії, роль наукових університетських бібліотек у зберіганні та управлінні**	**Марина ЖЕНЧЕНКО,** професор, директор Наукової бібліотеки імені М. Максимовича
12:00– 13:00	**Штучний інтелект та авторське право у комерціалізації наукових розробок** *(у межах теми розберемося, як змінюється поняття авторства в епоху AI та що це означає для бізнесу, освіти і креативних індустрій)*	**Тетяна БУЛАНА,** *кандидат технічних наук, доцент* *кафедра інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії НТУ "Дніпровська політехніка"*

13:00 - 14:00 Перерва (Кава-брейк в Науковій бібліотеці імені М. Максимовича для офлайн-учасників)		
14:00 – 15:00	**Відкриті наукові дані та управління дослідницькими даними: етичні виклики сучасної науки** *(Основні етичні ризики відкритих даних: конфіденційність, повторне використання даних, ризики AI та великих даних. Особливості роботи з даними у науках про здоров'я та суспільних науках. Як поєднати прозорість дослідження та захист учасників).*	**Владислава КАЧКОВСЬКА,** *д-р мед. наук, доктор Біоетики (Лойола, США), лікар ревматолог Навчально-науковий медичний інститут Сумського державного університету*
15:00 – 16:00	**QA-сесія за результатами першого дня. Підсумок першого дня роботи.**	**Модератор: Марина ЖЕНЧЕНКО,** директор Наукової бібліотеки імені М. Максимовича

День 1. Zoom-meeting	День 2. Zoom-meeting

Модуль 2. Управління науковими даними, 30 квітня Онлайн — https://knu-ua.zoom.us/meeting/register/pvv5kiljS0aZgcaMK3Ob1Q		
11:00 – 12:00	**Чому відкриті дані не працюють? Технічні бар'єри від Excel до репозитарію** *(хаотичні формати даних, відсутність метаданих, проблеми сумісності, мінімальні вимоги до "публікабельного" датасету)*	**Олена ГЕРАСИМОВА,** *в.о. заступника директора з науково-дослідної роботи і міжнародних зв'язків Наукової бібліотеки імені М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка*
12:00 – 13:30	**План управління даними як інструмент подолання бар'єрів**	**Олександр ШЕВЧУК,** *провідний бібліограф сектору науково-дослідної роботи науково-методичного відділу Наукової бібліотеки імені М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка*
13:30 – 14:30	**Research Data Management Across Disciplines: The Experience of German Universities** **Управління дослідницькими даними у різних наукових дисциплінах: досвід німецьких університетів** *(Як управління даними відрізняється в різних наукових дисциплінах і як держава організовує підтримку з урахуванням цих відмінностей. Ідея та розвиток центрів компетенції з управління науковими даними: їхня роль, участь університетів і бібліотек, а також підходи до підготовки фахівців у цій галузі).*	**Maximilian Heber (University of Konstanz)** Project Staff (Team Open Science) URL: https://www.kim.uni-konstanz.de/open science/open-science-im-kim/team/ *з синхронним перекладом з англійської українською*

14:30 – 15:00 Перерва		
15:00 – 16:00	**Цитування даних та академічна видимість дослідження**	**Олег ШИЛЮК,** *канд. іст. наук, заступник директора з питань інформаційних технологій Наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*
16:00 – 16:30	**Заключна частина. Представлення умов тестування та отримання сертифікатів**	**Модератор:** **Марина ЖЕНЧЕНКО,** директор Наукової бібліотеки імені М. Максимовича

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- Знати, що таке наукові дані та які мінімальні технічні вимоги висуваються до наукових даних (формати, метадані, сумісність).
- Знати юридичні аспекти використання ШІ, зокрема, як трансформується поняття авторства та які існують ризики для комерціалізації наукових розробок.
- Знати принципи управління дослідницькими даними (RDM).
- Знати етичні стандарти роботи з даними, особливо в галузях наук про здоров'я та суспільних наук (конфіденційність, анонімність, згода на повторне використання).
- Вміти проєктувати структуру та супровідну документацію датасету, забезпечуючи його зрозумілість, цілісність та придатність для повторного використання іншими дослідниками без додаткових консультацій з автором.
- Оцінювати правовий статус результатів інтелектуальної діяльності, створених за допомогою AI, для їх подальшого бізнес-впровадження або використання в освіті.
- Проєктувати дизайн дослідження, вміти користуватися DMP Tool.
- Ідентифікувати та мінімізувати етичні ризики під час роботи з Big Data та штучним інтелектом у межах своєї наукової роботи.
- Налагодити співпрацю та комунікацію між аспірантами та молодими вченими університетів — членів Альянсу українських університетів.